

DAGBOEK VAN EEN *INCOMMUNICADO*
(DE OORLOG GEZIEN VANUIT BRUSSEL)
(Roberto J. Payró *voor La Nación*)

Brussel, donderdag 20 augustus (1914)

Het is drie uur 's ochtends.

Het geluid van stemmen en gereedschap dat tegen stenen stoot heeft me net wakker gemaakt.

Ik sta op en ga naar het balkon. Een groep arbeiders zijn de palen en de prikkeldraad die de ingang tot de Bellevuelaan tegenover mijn deur verdedigden aan het ontmantelen.

Anderen doen hetzelfde op de Bloemenlaan. Een derde groep, groter in aantal, ontmantelt de palen en prikkeldraad, en vult de loopgraaf op honderd meter van mijn huis.

De burgerwacht is verdwenen.

De Duitsers moeten heel dichtbij zijn, en Brussel berust triest in de onmogelijkheid van haar verdediging.

De dag begint zeer vroeg, en met wat voor een verdriet !

* * *

De Duitsers trekken Brussel binnen.

De mensen willen het niet geloven, en ik met hen.

We gaan met de advocaat Urbain in het centrum van de stad, en we zien peloton na peloton naar de verschillende kazernes trekken.

Hoewel ik een buitenlander ben, weegt het me zwaar op het hart. Hoe zou het zijn als zoiets zou gebeuren in mijn

land!

Het volk volgt vol angst de soldaten, hun escorterende en voor een kort moment denk ik dat er iets zal gebeuren dat represailles zal uitlokken.

Het nieuwe asgrouwe uniform, schrikwekkende camouflage.

De bourgeoisie heeft de lanen verlaten, en Brussel toont zich in een vreemd en triest licht, hoewel er een grote beweging gaande is (niet van karren en automobielen).

Het weer is nog steeds schitterend – een vreemde zaak rond deze tijd van het jaar –.

We gaan terug naar *Ma Campagne*, waar men de gebeurtenissen van de laatste dagen bediscussieert, en zegt dat Brussel en haar voorsteden gevuld zijn met soldaten.

De Duitse vlag is gehesen in de portiek van het het Stadhuis.

Vele burens hebben de hunne verwijderd, gelovende in wat de burgemeester hen heeft aangeraden, maar vooral in het centrum hangen er nog veel uit, zodat de stad nog steeds een feestelijk sfeer behoudt.

Aan het plein van *Ma Campagne* passeren de Duitse wagens, groepen soldaten, automobielen vol met officieren, en onze vrienden moeten zich inhouden. Een van hen heeft gefloten, en het kost me moeite om hem te overtuigen dat hij dit niet moet doen, daar hij onnodig de anderen in gevaar brengt.

De trams rijden niet en ik keer te voet terug.

Op het Vanderkindereplein verdringen de mensen zich rond de Duitse schildwachten om hen om nieuws te vragen.

In *Le Globe* gebeurt hetzelfde. In de kiosk op het plein speelt een Duitse muziekgroep enkele stukken, de mensen applaudisseren ... misschien uit angst.

Ik zie enkele meisjes van de kleinburgerij voorbijlopen, als ze niets anders zijn, verbroederend met de officieren. Bepaalde vrouwen lopen achter uniformen, enz. ...

De soldaten betalen voor wat ze nemen uit de winkels, met Duits goud en zilver. Allen, of bijna allen, vragen om een kapper, om een zeker beschaafd uiterlijk te herwinnen, dat ze niet meer hebben na zoveel vermoeiende dagen (in de Duitse dorpen hebben kappers ook badkamers).

Het heeft hen zeventien dagen gekost om Brussel te bereiken.

Roberto J. Payró

Copyright, 2014 : Nathaniel BOVIN, voor de Nederlandstalige vertaling

PAYRO ; « . *Diario de un incomunicado. La guerra vista desde Bruselas* (10) », in LA NACION ; 27/11/1914.